

โรหิตราชา เทวา และซาตาน:
การตีความตัวละคร “แมคเบธ” เพื่อการแสดง
The Red King, the Angel and Satan:
The Actor’s Interpretation for Playing
the Role of “Macbeth”

ดังกมล ณ ป้อมเพชร¹

Dangkamon Na-pombejra

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาศิลปการละคร
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Assistant Professor, Department of Dramatic Arts,
Faculty of Arts, Chulalongkorn University
(E-mail: heisacat@yahoo.com)

บทคัดย่อ

“แมคเบธ” เป็นตัวละครหลักในบทละครโศกนาฏกรรมเรื่อง *แมคเบธ* ของวิลเลียม เชกสเปียร์ ที่แสดงให้เห็นถึงความหายนะอันเกิดจากความหลงผิดและหลอกตนเองของมนุษย์ที่เห็นผิดเป็นชอบหรือเห็น “ทราบดีองาม” ตราบจนเมื่อผู้หลงผิดนั้นได้เรียนรู้ ยอมรับข้อผิดพลาด และเผชิญความจริง ดวงวิญญาณของเขาจึงเกิดความสงบและพ้นจากความทุกข์ทรมาน แต่ความคิดหลักนี้ของบทละครจะไม่อาจสื่อสารไปถึงผู้ชมได้เลยหากนักแสดงที่สวมบทเป็นตัวละคร “แมคเบธ” ไม่เข้าใจและไม่เห็นด้วยกับการกระทำของตัวละคร บทความนี้ศึกษาการแก้ปัญหาการแสดงกรณีที่ผู้เขียนในฐานะนักแสดงเกิดความไม่เห็นด้วยกับตัวละคร “แมคเบธ” จนทำให้ไม่สามารถแสดงเป็นตัวละครนี้ได้อย่างสมจริง กระบวนการศึกษาทดลองใช้การค้นคว้าวิจัยบริบททางด้านประวัติศาสตร์และความคิดเชิงศาสนาที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร “แมคเบธ” ที่ปรากฏในบทละคร ร่วมกับการวิเคราะห์ตีความตัวบทแก่น และเงื่อนไของตัวละคร การศึกษาพบว่ากระบวนการค้นคว้าวิจัยนี้สามารถช่วยให้นักแสดงตีความตัวละครเพื่อการแสดงได้อย่างมีเหตุผลในการกระทำ สมจริง และน่าเชื่อ ทำให้นักแสดงสามารถเชื่อมโยง เชื่อ และยอมรับลึกในเงื่อนไของตัวละครนี้ได้อย่างเต็มที่ ไม่คิดคัดค้านบท และเมื่อสามารถสวมบทบาทเป็นตัวละคร “แมคเบธ” ได้อย่างมีเหตุมีผล สมจริง และน่าเชื่อแล้ว ก็จะทำให้การแสดงของนักแสดงนั้นสามารถสื่อสารความคิดหลักของละครได้อย่างชัดเจน และสามารถนำพาผู้ชมให้เกิดความรู้สึกร่วม อันเป็นวัตถุประสงค์หลักของละครประเภทโศกนาฏกรรมได้

คำสำคัญ: การแสดง, แนวทางการแสดง, วิจัยการแสดง, แมคเบธ

Abstract

“Macbeth” is the main character in William Shakespeare’s tragedy *Macbeth*, which shows the destruction caused by human delusion and self-deception, or the “foul is fair” perception. Until the person who goes astray learns admit his mistakes and faces the truth,

his soul then becomes at peace and is freed from suffering. However, this message of the play cannot be communicated to the audience if the actor playing “Macbeth” does not understand and agree with the character’s actions. This article studies how to solve the acting problem in cases where the author of this article as an actor disagrees with the character “Macbeth” and makes it impossible to portrait this character realistically. The study process involves researching the historical context and religious concepts related to the character “Macbeth” that appears in the play, together with analysis and interpretation of the script, core, and conditions of the character. The study finds that this research process can help the author while working as an actor playing this role interpret such character rendering a logical, realistic, and convincing acting. This practice also helps solve the acting block especially the actor’s feeling against his role/character, because the actor can relate to, believe in, and feel the conditions of the character wholeheartedly. When the actor plays his role logically, realistically, and convincingly, his performance will be able to communicate the main idea/message of the play distinctly. It can also bring about the audiences’ sense of empathy which is the main purpose of the tragedy.

Keywords: Acting, Acting Approach, Acting Research, Macbeth

บทนำ

หลักของการแสดงที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือ ความเชื่อในบท หากนักแสดงไม่เชื่อบท ไม่อยู่ในแกนและเงื่อนไขหลักของตัวละครที่แสดง แต่ค่านบท หรือถอยห่างออกมาวิพากษ์วิจารณ์ตัวละครที่ตนแสดง ก็เท่ากับว่านักแสดงผู้นั้นเริ่มต้นกระบวนการแสดงด้วยหลักที่ไม่มั่นคงอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ไฟกัสดิถีที่ขณะแสดง

หรือมี “กำแพงกัน” ในการแสดง หรือทำให้การแสดงนั้นพัฒนาไปไม่ถึงภาวะที่ตัวละครนั้นเป็นไปในแต่ละจุดของเรื่อง หรือทำให้การแสดงนั้นไม่สมจริง ไม่น่าเชื่อ

เมื่อผู้เขียนเริ่มทำงานในฐานะนักแสดงที่รับบท “แมคเบธ” ในละครโศกนาฏกรรมเรื่อง *แมคเบธ (Macbeth)* ของวิลเลียม เชกสเปียร์ (1564-1616) แพลทและกำกับการแสดงโดยรองศาสตราจารย์นพมาส แววหงส์ เพื่อจัดแสดงในวาระเปิดศูนย์ศิลปการละครสสไอ พันธุมโกมล คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม - 19 มิถุนายน 2554 ในช่วงแรกของการกระบวนการซ้อมการแสดง ผู้เขียนประสบปัญหาร้ายแรงมากในฐานะนักแสดง คือเป็นนักแสดงที่ค่านบท รู้สึกไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับพฤติกรรม การกระทำ ความคิด และการตัดสินใจของตัวละครที่ตนแสดง ซึ่งในที่นี่ก็คือ แมคเบธผู้ทรยศกษัตริย์ ลอบปลงพระชนม์เพื่อยึดอำนาจ และเป็นทรราชสังหารญาติมิตรบริวารและทุกคนที่เขา รู้สึกว่าจะทำให้เขานั่งบนบัลลังก์ได้อย่างไม่สงบใจ อย่างไรก็ตามผู้เขียนเชื่อว่ากระบวนการค้นคว้าวิจัยภูมิหลังของตัวละครเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้นักแสดงค้นพบแนวทางในการเข้าถึงบทบาทตัวละครได้ และเมื่อนักแสดงสามารถเชื่อมโยงความรู้สึกกับแกนและเงื่อนไขหลักของตัวละครได้ เขาก็จะสามารถเชื่อในแกนและเงื่อนไขของตัวละคร ทำให้ไม่คิดค่านบทหรือต่อต้านตัวละครอีกต่อไป

บทความนี้ผู้เขียนสังเคราะห์และปรับปรุงจากงานวิจัยขนาดสั้นทางศิลปะการละครที่เรียบเรียงจากประสบการณ์การทำงานด้านการแสดงละครเรื่องดังกล่าว ซึ่งหลังจากรายงานผลการวิจัยให้กับคณะอักษรศาสตร์แล้ว ผู้เขียนได้นำความรู้จากการวิเคราะห์ตีความบทและตัวละครหลักเรื่อง *แมคเบธ* ไปใช้ในการเรียนการสอน และใช้ในการแสดงละครที่เป็นวรรณกรรมบทละครแนวโศกนาฏกรรมหรือบทละครของเชกสเปียร์เรื่องอื่น ๆ ได้แก่ *เวนิสวานิช (The Merchant of Venice)* *เชกสเปียร์ส อาร์แอนด์เจ (Shakespeare's R&J)* และ *อีดิปัสจอมราชัน (Oedipus Rex)*¹ เป็นต้น แต่ยังไม่ได้ดีพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณะ

¹ *เวนิสวานิช* (2561) กำกับการแสดงโดย ดังกมล ณ ป้อมเพชร์ *เชกสเปียร์สอาร์แอนด์เจ* (2562) กำกับการแสดงโดย ภาณุวัฒน์ อินทวัฒน์ นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปการละคร และ *อีดิปัสจอมราชัน* (2562) กำกับการแสดงโดย นพมาส แววหงส์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทดลองหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับนักแสดงบท “แมคเบธ” ที่ไม่สามารถเชื่อและเชื่อมโยงความรู้สึกกับตัวละครที่แสดงได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อบันทึกและอธิบายกลวิธีและขั้นตอนการทำงานของนักแสดงที่ต้องสวมบทบาทเป็นตัวละครหลักในละครโศกนาฏกรรมเรื่อง **แมคเบธ**
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงานสร้างสรรค์และการทำวิจัยสร้างสรรค์ด้านการแสดงละครเวที

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เก็บข้อมูลจาก 1. กระบวนการซ้อมการแสดงละครเรื่อง **แมคเบธ** กำกับการแสดงโดยรองศาสตราจารย์ นพมาส แววหงส์ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ 1 ปีก่อนกำหนดการแสดง 2. การแสดงละครเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีผู้แสดงเป็น “แมคเบธ” สองคน และเลดี้ “แมคเบธ” สองคนสลับกัน² โดยผู้เขียนแสดงเป็น “แมคเบธ” จำนวนทั้งสิ้น 11 รอบ และ 3. จากบทวิจารณ์ละครที่ปรากฏในสื่อสาธารณะ

หลักในการแสดง

“แกนและเงื่อนไขของตัวละคร” ที่นักแสดงใช้ในการตีความตัวละครเพื่อการแสดง หมายถึง ความต้องการ (Objective) การกระทำ (Action) แรงจูงใจในการกระทำ (Motivation) เป้าหมายสูงสุดในชีวิต (Goal) ความขัดแย้ง (Conflict) กับตัวละครอื่น ความขัดแย้งในจิตใจของตนเอง (Inner-conflict) ความคาดหวังและความกังวล ภูมิหลัง (Background) สถานการณ์เฉพาะหน้า (Given Circumstance) ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น ทศนคติที่มีต่อตนเอง ต่อตัวละครอื่น ต่อสังคม ต่อโลก ต่อชีวิต และต่อสำนักคุณธรรมจริยธรรม

² ผู้แสดงเป็น “แมคเบธ” คือ สมพล ชัยสิริโรจน์ และดั่งกมล ณ ปูมเพชร ผู้แสดงเป็น “เลดี้แมคเบธ” คือ อรชума ยุทธวงศ์ และเยาวเรศ อารีย์มิตร

ในการตีความเพื่อการแสดงนั้น นักแสดงไม่เพียงต้องรู้หรือเข้าใจความหมายของคำพูดของตัวละครเท่านั้น แต่ต้องรู้ด้วยว่าตัวละครกำลัง “ทำ” อะไร กับใคร เพื่อให้ได้อะไรมา และมีใช้เพียงแค่ว่ารู้แล้วจะแสดงได้ แต่นักแสดงต้อง “รู้สึก” และ “เชื่อ” ในแกนและเจือปนนั้น ๆ ของตัวละครด้วย เมื่อนักแสดงได้รู้สึก “ต้องการ” และ “กระทำ” การต่าง ๆ ในฐานะตัวละคร ก็จะทำให้ตัวละครนั้นเกิดมีชีวิตจิตใจขึ้นมาในตัวของนักแสดง จนกลายเป็นธรรมชาติที่สองของนักแสดงผู้นั้น เมื่อเขา “เชื่อมโยง” หรือ “จูนอิน” (Tune-in) แกนและเจือปนใจของตัวละคร เพื่อ “สวมบทบาทเป็น” ตัวละครดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์บทละคร

เชกสเปียร์ประพันธ์บทละครเรื่องนี้ในประมาณปี ค.ศ. 1606 เพื่อยอพระเกียรติของพระเจ้าเจมส์ที่ 6 แห่งสกอตแลนด์และที่ 1 แห่งอังกฤษ องค์อุปถัมภ์คณะละคร The King's Men ของเขา ซึ่งเพิ่งเสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ ค.ศ. 1603 โดยเชกสเปียร์ใช้บทละครเรื่องนี้เพื่อ

1. ให้เห็นเทวสิทธิ์อันชอบธรรมในการครองราชย์ (Divine Right) ของกษัตริย์ในฐานะสมมุติเทพ อันจะทำให้การก่อกบฏแย่งชิงบัลลังก์ไปจากพระองค์นั้นถือความผิดอกุศลและบาปมหันต์ ดังที่แมคเบธผู้ยิ่งใหญ่ ต้องประสบเมื่อเขากลับกลายเป็นแมคเบธผู้ทรยศต่อพระราชา

2. เชื่อมโยงการสืบสายโลหิตจาก “แบงโคว” ตัวละครในบทละครและพงศาวดาร ผู้ที่สามารถเอาชนะความทะยานอยากในอำนาจราชศักดิ์ของตัวเองได้ มาสู่พระเจ้าเจมส์ที่ 1 และที่ 6 กษัตริย์แห่งสกอตแลนด์และอังกฤษ พระราชาองค์ปัจจุบัน ณ ขณะนั้น ผู้ทรงสนพระทัยในพระคัมภีร์ไบเบิลและการค้นคว้าเรื่องความชั่วร้ายของลัทธิแม่มดมนตร์ดำ

แนวคิดของผู้กำกับการแสดง

นพมาศ แวหงส์ (2537) ผู้กำกับการแสดง ได้สรุปแนวคิดหลักของละครเรื่องนี้ว่า “ดีคือเลว ทรมานคืองาม” หรือ “*Foul is fair, and fair is foul.*” (1.1.11) ซึ่งหมายถึงความซ้อนทับสับสนหลอกล่อใจของเส้นแบ่งทางจริยธรรมที่อยู่ท่ามกลาง “*อวลไอหมอกและอากาศเลวทราม*” หรือ “*Hover through the fog and filthy air.*” (1.1.12) จนทำให้ตัวละครเลือกกระทำตามความอยากเพราะคิดเข้าข้างตนด้วยจิตใจอันอ่อนแอของตัวเอง ซึ่งประเด็นนี้ก็เป็นความขัดแย้งหลักของเรื่องและของตัวละคร “แมคเบธ” ด้วย

วิเคราะห์บทบาทของ “แมคเบธ” ในฐานะตัวละครเอกในละคร โศกนาฏกรรม

ตัวละคร “แมคเบธ” นั้นมีความสูงส่งของตัวละครเอก หรือ Tragic Greatness ที่พาดตนเองไปสู่สถานการณ์อันเป็นโศกนาฏกรรม เขาเป็นแม่ทัพใหญ่ของสกอตแลนด์ เป็นเชื้อพระวงศ์ที่มีอำนาจมากที่สุดและเป็นที่รักใคร่นับถือมากที่สุด ในอาณาจักรรองจากกษัตริย์ เขาเป็นผู้ที่คอยคำจุนผู้นำที่อ่อนโยนซึ่งกลับยกบัลลังก์ให้แก่ไอริสองค์โต นี่เองคือข้ออ้างให้แมคเบธต้องสังหารกษัตริย์ดันแคนเพื่อยึดอำนาจ แม้จะรู้ว่าเป็นสิ่งผิดบาปเลวร้ายที่ไม่ควรกระทำ แต่ก็ฝืนความรู้สึกที่ว่า “ตนต้องทำ” ไม่ได้

จากตอนต้นที่แมคเบธดูเหมือนจะมีความมั่นคงและมั่นใจในความยิ่งใหญ่ของตนในฐานะวีรบุรุษสงคราม เมื่อถูกความหลงผิดทางคุณธรรมอันดำมืดเข้าครอบงำ แมคเบธก็ยังถลาลึกดำดิ่งลงไปเรื่อย ๆ จากวีรบุรุษ กลายเป็นกบฏ เป็นฆาตกรที่สังหารพระราชอาญาดี มิตร ผู้หญิง และเด็ก และกลายเป็นทรราชย์วิปลาสสำหรับเหล่าขุนนางและทหารที่เคยชื่นชมบูชาเขา

นี่เองคือวีรุทธลักษณะ (Hamartia) และอหังการ (Hubris) ของตัวละครเอกในละครประเภทโศก นาฏกรรม วีรุทธลักษณะหรือฮามาร์เทียนี้ อริสโตเติล (Aristotle) ใช้ในนิยามว่าหมายถึงความเขลาในเชิงจริยธรรม หรือความหลงผิดก้าวพลาดไปจาก

จุดยืนทางจริยธรรม การสำคัญผิด มองไม่เห็นความเป็นจริงอันสำคัญแต่กลับได้ยิน
เห็น และเชื่อในสิ่งที่พาดนออกห่างจากปัญญา ความจริง ความถูกต้อง หรือ “ธรรม”
ในกรณีของแมคเบธ เขารู้้อยู่แก่ใจว่าอะไรถูกต้องอะไรเป็นบาปกรรม แต่ก็ยังขอให้...

“ดวงดวงจงบหลบแสง ขออย่าส่องสว่างเห็นแรง ปรารถนาอันดำมืดและเร้นลับ ขอดวงตาทะพริบ แก่การกระทำ ซึ่งตาเกรง จะเห็น หากยังประสงค์ให้เป็นไป”	“Stars, hide your fires; Let not light see my black and deep desires: The eye wink at the hand; yet let that be, Which the eye fears, when it is done, to see.”
--	---

(1.4.50-53)

และเมื่อดำเนินถึงที่สุด แมคเบธถึงกลับเรียก “ราตรีมืดมิด มาปกคลุมเนตร
ปราณีของทิวา” “Come, seeling night, Scarf up the tender eye of pitiful
day;” (3.2.46-47) ซึ่งก็คือการที่ตัวละครนี้ชอบบงกชกลั่นแกล้งตนเองจากความรู้สึก
ผิดชอบชั่วดี หิริโอตัมปสะ และความรู้สึกผิดบาป

วิรุทธลักษณะเป็นเหตุของการหรือฮิวบริส คำกรีกว่า Hubris หมายถึง
การที่ตัวละครเอกหลงทะนงตนยโสโอหังในความยิ่งใหญ่สูงส่ง จนทำให้เขากระทำการ
การรุนแรงประทุษร้ายตัวละครอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย วาจา หรือจิตใจ
เพียงเพราะเขาคิดเอาตนเองเป็นใหญ่กว่า ถูกต้องกว่า ควรค่ากว่า จนกระทั่งนำพา
ตัวเขาไปสู่จุดวิกฤตและหายนะในที่สุด

สำนึกผิดบาปและสำนึกในอัตลักษณ์ของตนเอง คือความขัดแย้งในใจของ
แมคเบธ ที่ทำให้เขาทุกข์ทรมานใจ “ดั่งแมลงพิษรุมต้อย” “O, full of scorpions
is my mind,” (3.2.36)

วิธีดำเนินการวิจัย

ที่ผู้เขียนประสบปัญหาในการเข้าถึงบทนี้ในช่วงแรก ๆ ของการซ่อมการแสดง เป็นเพราะจิตใต้สำนึกได้ไปตัดสินไว้ก่อนว่า ตัวละครนี้เป็นกบฏ เป็นคนทรยศ ซึ่งหากนักแสดงค่านบพเช่นนี้แล้วจะทำให้ไม่เชื่อในแกนและเงื่อนไขของตัวละคร ปฏิเสธความรู้สึกและการกระทำของตัวละคร ทำให้แสดงไม่ได้ และประเด็นหลักของเรื่องก็จะไม่ได้รับการนำเสนอออกมา วิธีแก้ไขคือ นักแสดงต้องยอมเอาตนเองเข้าไปอยู่ในแกนและเงื่อนไขของตัวละครนี้ให้ได้ ในการนี้ ผู้เขียนใช้วิธีการ

1. ศึกษาค้นคว้าตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับกษัตริย์แมคเบธองค์จริง โดยผู้เขียนได้ค้นคว้าเรื่องราวของกษัตริย์แมคเบธแห่งอาณาจักรสกอตยุคกลางตอนต้น การรบ การสงคราม การเมืองการปกครอง และการสร้างอาณาจักรสกอตโบราณ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเข้าถึงแรงจูงใจ ความต้องการ ความขัดแย้งการกระทำ ภูมิหลัง ความสัมพันธ์ และทัศนคติที่แมคเบธมีต่อตนเอง และกับตัวละครอื่น

2. ศึกษาตีความความคิดเชิงศาสนาของตัวละครและที่ปรากฏในบทละคร ผู้เขียนค้นคว้าเรื่องแนวคิดเชิงศาสนาและความเชื่อของคริสตชนเรื่องเทวัญชั้นต่าง ๆ ที่ดูแลควบคุมความดีชั่วของมนุษย์ โดยแกะรอยจากบทราฟิงของตัวละครหลักทั้งแมคเบธ เลดี้แมคเบธ และแบงโคว อันเป็นบริบททางจริยธรรมในยุคจาโคเบียน ซึ่งเป็นช่วงที่เชคสเปียร์ประพันธ์บทละครเรื่องนี้ และมีผลต่อเงื่อนไขทางจิตวิทยาของตัวละคร “แมคเบธ”

3. นำข้อมูลในข้อ 1. และ 2. มาวิเคราะห์ตีความความขัดแย้งในตัวแมคเบธ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากพอจะสรุปแกนและเงื่อนไขของตัวละครที่สามารถใช้เชื่อมโยงความรู้สึกและความเชื่อระหว่างนักแสดงกับตัวละคร “แมคเบธ” อันจะทำให้นักแสดงสามารถคิดและรู้สึก “เป็นบุรุษที่ 1” ในฐานะของ “แมคเบธ” ว่าที่ตนคิดและกระทำไปนั้นถูกต้อง ชอบธรรม เปี่ยมสิทธิ และควรค่าแล้ว ซึ่งเหล่านี้นี้คือวิรูถลักษณ์และอหังการของตัวละคนี่นั่นเอง

สรุปผลการวิจัย

การค้นคว้าตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์: แมคเบธองค์จริง คือ “The Red King of Alba”

จากการศึกษาของเอ็ทชีสัน (Aitchison, 1999) “แมคเบธ” เป็นชื่อกษัตริย์องค์ที่ 17 แห่งอาณาจักร สก๊อตในยุคกลางตอนต้น หรืออาณาจักรอัลบา (Alba) มีพระนามจริงในภาษาเกอลิกสก๊อตว่า Mac Bethad mac Findlaích ชื่อ Mac Bethad หรือ Macbetha เป็นชื่อที่มีนัยทางศาสนา หมายถึง “ผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ในธรรม” ส่วนชื่อรอง Mac Findlaech แปลว่า บุตรแห่ง Findlaech ฉายา Rí Deircc (The Red King) ของแมคเบธนั้น แปลว่า “โรหิตราช” หรือราชาแดง สันนิษฐานว่าเป็นเพราะพระองค์ทรงมีพระวรกายสีแดงเข้มติดกับพระเกศาสีเหลืองทอง ซึ่งน่าจะเกิดจากทั้งการรบและการกีฬา บ้างก็ว่าเป็นสมญาสรรเสริญแมคเบธในฐานะที่ทรงเป็นจอมทัพผู้เก่งกล้าและเหี้ยมทารุณ ซึ่งถ้าไม่เพราะกรำศึก ก็คงเป็นเพราะว่าร่างนั้นโชกไปด้วยเลือดของข้าศึกฝ่ายตรงข้าม

แมคเบธประสูติเมื่อประมาณ ค.ศ. 1005 พระบิดาคือ Findlaech Mac Ruadri เจ้าแคว้นมอเรย์ (Mormaer of Moray) อันเป็นแคว้นใหญ่ทางเหนือของอาณาจักรอัลบา ส่วนพระมารดาคือ Donalda MacKenneth พระธิดาองค์รองของ Malcolm II (the Destroyer) กษัตริย์อัลบาองค์ที่ 15 ต้นสกุล MacKenneth แห่งราชวงศ์ MacAlpin

ในปี 1020 พระบิดาของแมคเบธถูกปลงพระชนม์เพื่อแย่งชิงตำแหน่งเจ้าแคว้นมอเรย์ โดย Mael Coluim และ Gille Coemgain บุตรของ Mael Brigte เชษฐาร่วมอุทรของ Findlaech เอง แมคเบธขึ้นสาสิบห้าปีได้รับการอภิบาลในราชสำนักอัลบาของมัลคอล์มที่ 2 ผู้ทรงเป็นพระอัยกา แก่ปีต่อมาแมคเบธกลับมายังมอเรย์ สंहารสองพี่น้องที่ปลงพระชนม์พระบิดาของพระองค์ในปี 1029 และ 1032 ตามลำดับ จนได้ครองแคว้นมอเรย์ตามสิทธิเมื่อชันษา 27 ปี จากนั้นจึงทำสงครามชิงอาณาจักรอัลบากับดันแคน สंहารเขาเสียในสนามรบ และขึ้นครองอาณาจักรอัลบาแทนในปี 1040

ตลอดสิบเจ็ดปีที่แมคเบธครองราชย์ (1040-1057) อาณาจักรอัลบามีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงและมั่งคั่งเป็นอย่างยิ่ง พระองค์เป็นกษัตริย์สก็อตพระองค์แรกในประวัติศาสตร์ที่ไปแสดงองค์เป็นคริสตศาสนิกชนถึงกรุงโรมในปี 1050 ทั้งยังมีบันทึกว่าทรงบริจาคทานแก่ผู้ยากไร้อย่างสม่ำเสมออีกด้วย

แมคเบธถูกมัลคอล์มพระโอรสองค์โตของดันแคนกับกองทัพอังกฤษสังหารสิ้นพระชนม์ในสมรภูมิที่เมือง Lumphnan (บ้างก็ว่าทรงบาดเจ็บสาหัสที่เมืองนี้และไปสิ้นพระชนม์ที่เมือง Scone) เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 1057 พระชนมายุ 52 ปี จากนั้น มัลคอล์มก็สังหาร Lulach พระโอรสบุญธรรมของแมคเบธ แล้วปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์มัลคอล์มที่ 3

เลดี้แมคเบธ... ท่านหญิงแห่งราชสกุล “แมคดัฟ”

แมคเบธเสกสมรสกับ Gruoch (ประสูติ ค.ศ. 1015) ธิดาของ Boite พระโอรสของ Kenneth III (the Brown) กษัตริย์อัลบาค์ที่ 14 ต้นสกุล MacDuff เดิมที Gruoch เป็นชายาของ Gille Coemgain เจ้าแคว้นมอเรย์ผู้ที่ได้ตำแหน่งนี้มาจากการสังหารพระบิดาของแมคเบธ เมื่อแมคเบธสังหาร Gille Coemgain แล้ว ก็รับ Gruoch เป็นชายา (กลายเป็น “เลดี้แมคเบธ” ในบทละคร) และรับ Lulach โอรสของ Gille Coemgain และ Gruoch มาเป็นโอรสบุญธรรมด้วย

ข้อมูลนี้อาจช่วยอธิบายเหตุผลเบื้องหลังบทราฟิงของแมคเบธที่ว่า

“บนเศียรข้า มั่นสวมมงกุฎราชาที่ไร้พืชผล และมอบคทาอาญาสิทธิ์อันไร้ผู้สืบทอดให้ข้า ถือ”	“Upon my head they placed a fruitless crown, And put a barren sceptre in my gripe,”
---	---

(3.1.60-61)

วงศาคณาญาติ

แมคเบธและดันแคนนั้นเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน Bethoc MacKenneth พระมารดาของดันแคนเป็นพระธิดาองค์โตของกษัตริย์มัลคอล์มที่ 2 ส่วน Donalda พระมารดาของแมคเบธเป็นพระธิดาองค์รอง ดันแคนกับ Gruoch เองก็เป็นเครือญาติกัน ในบทละคร เลดีแมคเบธก็กล่าวถึงดันแคนว่า “หากพระองค์ไม่ดูคล้ายพ่อ ข้ายามนิทรานิท ข้าคงลงมือไปเองแล้ว..” *“Had he not resembled my father as he slept, I had done’t.”* (2.2.12-13)

ดันแคนเสกสมรสครั้งแรกกับลูกพี่ลูกน้องสกุลแมคดัฟของ Gruoch ต่อมาเสกสมรสใหม่กับ Suthen Sybil Fitzsiward Bjornsson แห่งนอร์ธัมเบรีย ดันแคนและสิบลทรมีโอรสด้วยกันสามพระองค์ ที่ปรากฏเป็นตัวละครในเรื่อง **แมคเบธ** มี 2 องค์ คือ มัลคอล์ม (1031-1093) และโดนัลเบน (1033-1099)

เพื่อแผ้วถางทางสู่ราชบัลลังก์อัลบาให้แก่ดันแคน-พระนัดดาองค์โตของพระองค์ กษัตริย์มัลคอล์มที่ 2 ผู้ทรงมีแต่พระธิดาจึงสังหารเชษฐาองค์เดียวของ Gruoch ผู้เป็นรัชทายาทลำดับแรกในฐานะที่เป็นพระนัดดาองค์โตของเคนเนธที่ 3 ปี 1034 ดันแคนขึ้นครองราชย์ต่อจากพระอัยกา เป็น Duncan I กษัตริย์องค์ที่ 16 ฉายา “the Deceased” ของพระองค์ สะท้อนให้เห็นว่าดันแคนทรงเป็นกษัตริย์ที่อ่อนแอ

แมคเบธกล่าวไว้ในบทละครว่า

“มีเรื่องหลังเลือดกันมาแต่บรรพกาล... ตั้งแต่นั้น มีฆาตกรรมสยของขวัญเกินโสด สดับ”	<i>“Blood hath been shed ere now, i’ th’ olden time, Ere humane statute purged the gentle weal; Ay, and since too, murders have been perform’d Too terrible for the ear:”</i>
---	--

(3.4.74-77)

การสังหารกันในหมู่เครือญาติเพื่อแย่งชิงราชบัลลังก์ในยุคนั้นถือเป็นเหตุร้ายอันเป็นปกติ กษัตริย์แคว้นสก็อตหลายพระองค์ถูกพระอนุชาหรือพระญาติผู้มีสิทธิครองราชย์ในลำดับถัดไปปลงพระชนม์เพื่อให้ตนเองได้เข้าใกล้บัลลังก์เร็วขึ้น เพราะธรรมเนียมการสืบราชสมบัติในสมัยนั้นซึ่งเรียกว่าระบบ Tanistry จะส่งต่อราชบัลลังก์มายังพระอนุชาหรือเชื้อพระวงศ์สนิทที่อาวุโสและมีอำนาจที่สุตรงจากกษัตริย์ ด้วยเหตุนี้ การสืบราชสมบัติในสก็อตยุคกลางจึงมีการสลับสวาทระหว่างวงศ์ของเซซฐากับอนุชายุ่งเสมอ แต่ต้นแคว้นที่ 1 ทรงฉีกธรรมเนียมเดิมที่เคยให้สิทธิครองราชย์แก่พระอนุชาของคိုโต ซึ่งในกรณีนี้ก็คือแมคเบธ แล้วตั้งระบบใหม่โดยให้สิทธิในราชบัลลังก์ส่งต่อจากพระราชบิดาสู่พระราชโอรสองค์โตโดยตรง ซึ่งก็คือการที่ทรงสถาปนามัลคอล์มเป็นรัชทายาทแทนที่จะเป็นแมคเบธนั่นเอง

แมคเบธนับเป็นเจ้าจากราชวงศ์มอเรย์พระองค์เดียวที่ได้ครองอาณาจักรอัลบาด้วยศักดิ์และสิทธิ์ ทั้งในฐานะที่เป็นพระนัดดาองค์รองของมัลคอล์มที่ 2 และในฐานะที่ทรงทำศึกชนะต้นแคว้น อีกทั้ง Gruoch พระชายาก็ยังเป็นชนิษฐาของเจ้าชายผู้ที่จะได้สืบราชสมบัติหากไม่ถูกมัลคอล์มที่ 2 ปลงพระชนม์ไปเสียก่อน

การค้นคว้าและตีความความคิดเชิงศาสนา: เทวา ชาทาน และอำนาจ
ดีชั่ว ความขัดแย้งในตัวแมคเบธ

“..ดุจดั่งปวงเทพ จะร้องอุทธรณ์ก็กก้องเกริกล้ำ ปาวร้องฟุ้งบาบหนวในการปลิดพระชนม์ และเวทนาการ ดุจทหารกรรณเกตุเปลือยร่าง เหินเวทกลางพายุ หรือตั้งเทวดาองค์น้อย ควบอ้าวไรรูป จะพัดพาทุรกรรมเหตุโหดนี้ให้ ระคายนัยน์ตาทุกดวง จนอัสสุชลนองเนื่อง ท่วมวายุ..”	“..that his virtues will plead like angels, trumpet-tongued, against The deep dam- nation of his taking-off; And pity, like a naked new-born babe, Striding the blast, or heaven's cherubins, horsed Upon the sightless couriers of the air, Shall blow the horrid deed in every eye, That tears shall drown the wind.”
---	--

(1.7.18-25)

ในองค์ 1 ฉาก 7 แมคเบธครองแล้วครองอีกด้วยความกลัดกลุ้มว่า สมควรปลงพระชนม์ดันแคนเพื่อขึ้นเป็นกษัตริย์เสียเองหรือไม่ โดยเปรียบเทียบว่าหากกระทำการดังกล่าว มันก็จะเป็นบาปมหันต์ที่ทั้งทวยเทพและทั้งโลกนี้จะต้องประณามเขาว่าเป็นผู้ร้าย และสงสารเห็นใจดันแคนในฐานะเหยื่อ และเมื่อกล่าวบทรำพึงนี้จบ แมคเบธก็ตัดสินใจล้มเลิกแผนการ

มโนทัศน์เกี่ยวกับอำนาจของเทวัญคณะต่าง ๆ ที่คอยสอดส่อง สรรเสริญ และประณามพฤติกรรมบาปบุญของมนุษย์ ตลอดจนควบคุมธรรมชาติทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นแสงสว่าง ดวงดาว ราตรีมืดมิด ลม พายุ ฝนฟ้าคะนอง นกกา ฯลฯ สะท้อนผ่านบทรำพึงของแมคเบธออกมาตลอดทั้งเรื่อง ทำให้เรารู้สึกได้ถึงความขัดแย้ง ปั่นป่วนใจที่เขาต้องเผชิญอยู่ตลอดเวลา

จุดนี้เองที่ทำให้ผู้เขียนอ่านบทละครเรื่องนี้ใหม่ในมุมมองเชิงศาสนา และยิ่งเมื่อค้นคว้า ก็ยิ่งค้นพบความหมายเชิงศีลธรรมที่ซ่อนอยู่ในสัญลักษณ์ภายใต้ถ้อยคำต่าง ๆ ของแมคเบธ ทำให้ผู้เขียนสามารถหาจุดเชื่อมโยงระหว่างความคิด ความรู้สึก ความต้องการ การกระทำ แรงจูงใจ ความขัดแย้ง และคำพูดต่าง ๆ ของตัวละครนี้ได้อย่างชัดเจน และเป็นเส้นตรงต่อเนื่องกันไปทั้งเรื่องได้

ในคัมภีร์คริสต์โบราณและยูดาห์อธิบายว่าเทวัญบนสวรรค์นั้นแบ่งออกเป็นสามระดับ (Catholic Online, n.d.) คือชั้นเอก ชั้นโท และชั้นตรี ที่ได้รับการเอ่ยถึงในบทละคร คือ คณะเครูบิม (Cherubim) เทวัญชั้นเอกซึ่งอยู่รับใช้ใกล้ชิดพระเจ้าที่สุด ซึ่งซาตานหรือลูซิเฟอร์ (Lucifer) เคยเป็นหัวหน้าเทพคณะนี้ ภาพของเทพเครูบ (Cherub-คำเอกพจน์ของเครูบิม) ในชั้นหลัง ๆ มักวาดเป็นรูปเทวดาองค์น้อยมีปีก ดังที่ปรากฏในบทรำพึงของแมคเบธ นอกจากนี้ก็มีคณะธรรมเทพ (Virtues) และคณะอิทธิเทพ (Powers) เทวัญชั้นโท ธรรมเทพมีหน้าที่หลักคือการบันดาลให้เกิดปรากฏการณ์มหัศจรรย์ต่าง ๆ บนโลกมนุษย์ ส่วนอิทธิเทพทำหน้าที่เป็นทหารของพระเจ้าคอยต่อสู้กับปีศาจเพื่อปกป้องโลกและมนุษย์มิให้ตกอยู่ใต้อำนาจชั่วร้าย

“อำนาจศักดิ์สิทธิ์ปราณี โปรดเก็บฝันร้ายไปจากข้า”	“ <i>Merciful powers, Restrain in me the cursed thoughts that nature Gives way to in repose!</i> ”
---	--

(2.1.7-9)

บทราฟีนนี้เป็นของแบงโควที่เรียกร้องอิทธิเทพหรือ Powers ผู้ปกป้องมนุษย์จากอำนาจชั่วร้าย ให้มาหยุดยั้งเขาจากความคิดริษยาอยากได้ใครมีที่รบกวนจิตใจ หลังจากที่เขาได้รับคำทำนายจากแมมดพร้อมกับแมคเบธ อย่างไรก็ตาม Samael หัวหน้าคณะอิทธิเทพนั้นก็อีกด้านหนึ่งที่ว่ากันว่า พระองค์ก็คือซาตาน

โบล (Blau, n.d.) กล่าวใน The Jewish Encyclopedia ว่า Samael เป็นเทพแห่งการสงคราม ความยุติธรรม การเผยให้รู้ความจริง การลงทัณฑ์ในนามของพระเจ้า เป็นเทพแห่งความตายและความมืด พระองค์มีทั้งด้านดีและด้านร้ายในตัว และหลายครั้งก็ถูกเข้าใจว่าเป็นหนึ่งเดียวกับซาตาน เพราะเป็นพระองค์เองที่แปลงเป็นงูไปล่อลวงอีฟให้ชวนอดัมกินผลไม้แห่งปัญญาจนทั้งคู่ตกสวรรค์ ทุกขเวทนาและหายนกรรมที่เกิดกับมนุษย์หลาย ๆ เรื่องที่ว่าเป็นฝีมือของซาตานนั้น ก็ว่ากันว่าเป็นผลงานของ Samael เช่นกัน

ชื่อเทพ Samael เป็นภาษาฮีบรู แปลว่ายายาพิชของพระเจ้า Samael นั้นเป็นเทพแห่งความรู้และความตายด้วย ช่วงเวลาเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเป็นภาวะอันเป็นทุกข์ทรมานราวกับการกลืนยาพิษอันขื่นขม เพราะมันทำให้ความหลงทะนงตนอย่างเขลา ๆ ของมนุษย์นั้นถูกสังหารให้ตาย และได้ความรู้ใหม่เกี่ยวกับชีวิต ที่ไม่ได้สดใสไร้กังวลเช่นเดิมเข้ามาแทน ดังบทราฟีนของแมคเบธที่ว่า

“การได้รู้จักกับกรรมนั้น ข้าขอไม่รู้จักตน เลยจะดีกว่า”	“ <i>To know my deed, 'twere best not know myself.</i> ”
---	--

(2.2.70)

เรื่องราวของซาตานและเทพ Samael ช่วยทำให้ผู้เขียนเกิดแรงบันดาลใจ และเข้าถึงเงื่อนไขขัดแย้งในจิตใจของแมคเบธได้เป็นอย่างมาก ด้วยความขัดแย้งหลักของแมคเบธก็คือความคิดหลักของเรื่องที่ว่า “ดีคือเลว ทราบคืองาม” เขาจึงทุกข์ทรมานกับความคิดที่ว่า สิ่งที่ตนเลือกกระทำนั้น แท้จริงอาจเป็นการ “มอบวิญญานอมตะล้ำค่าให้แก่ศัตรูตัวร้ายของมนุษยชาติ” “..and mine eternal jewel given to the common enemy of man.” (3.1.67-68) ซึ่งในที่นี้ก็คือ ซาตาน ก็เป็นไปได้

การวิเคราะห์ตีความตัวละครเพื่อการแสดง: เส้นของการกระทำและ “แกน” ของแมคเบธ

แมคเบธต้องการนับถือตนเองในฐานะวีรบุรุษผู้ควรค่าแก่ความสำเร็จสูงสุด แต่ปัญหาของเขาก็คือ แม้ว่าเขาจะเป็นวีรบุรุษสงคราม ผู้ “กล้าทำทุกสิ่งที่ยิ่งใหญ่” “I dare do all that may become a man;” (1.7.46) แต่นั่นมิได้ทำให้เลดี้แมคเบธผู้ภริยาหยุดตั้งคำถามแก่เขาว่า “ท่านเป็นบุรุษหรือเปล่า” “Are you a man?” (3.4.57) เพราะแมคเบธยังมิอาจทำให้เธอประสบความสำเร็จในฐานะผู้หญิงเต็มตัวได้อย่างที่ บุรุษพึงกระทำให้แก่สตรีของเขา นั่นก็คือเขาไม่อาจมีบุตรกับเลดี้แมคเบธได้ ทำให้เขารู้สึกว่าอย่างไรเสียเขาก็ล้มเหลวในฐานะ “บุรุษเต็มตัว”

เพื่อพิสูจน์คุณค่าและอัตลักษณ์ของตน แมคเบธได้แสดงให้ทุกคนประจักษ์แล้วว่า เขาคือ “แมคเบธผู้หาญกล้า ควรค่าสมญานามนั้น” “For brave Macbeth—well he deserves that name..” (1.2.16) “ประหนึ่งคนโปรดของวีรเทพ” “Like valour’s minion..” (1.2.19) แต่ความห้าวหาญเช่นนี้ยังมีข้อจำกัดที่จะสามารถแก้ไขข้อคับข้องใจระหว่างเขากับเลดี้แมคเบธ เพราะหากเขาไม่อาจทำให้เธอเป็นมารดาสำหรับบุตรของเขาได้ แมคเบธก็ยังมีพันธกิจอีกประการหนึ่งที่เขามีโอกาสและสามารถกระทำให้สำเร็จ นั่นก็คือการเป็นราชา เพื่อให้ภริยาได้เป็นราชินี ดังที่เลดี้แมคเบธกล่าว :

“เมื่อท่านกล้ากระทำ ท่านจะเป็นบุรุษเต็มตัวและการเป็นเกินกว่าที่ท่านเป็น ท่านจะเป็นยิ่งบุรุษ”	“When you durst do it, then you were a man; And, to be more than what you were, you would. Be so much more the man.”
--	--

(1.7.49-51)

ความลังเลที่จะทำการใหญ่ของแมคเบธ คือความกลัวและละอายต่อบาป และสิ่งที่ตนจะต้องเป็นเมื่อได้ลงมือกระทำการนั้น นี่เองที่ทำให้แมคเบธเพียงแคคิด แมคเบธก็รู้สึกผิดเสียแล้ว เพราะความคิดร้ายใด ๆ ในหัวนั้นเป็นสิ่งที่ผุดขึ้นมาจากความคิดจิตใจของเขาเองจริง ๆ แต่สำหรับเลดี้แมคเบธ ความลังเลดังกล่าวคือความอ่อนแอเหลวไหลและไม่เอาจริง อยากได้แต่ไม่กล้าเสี่ยง ชี้อลาดไม่สมเป็นบุรุษ

แต่การสังหารดันแคนและขึ้นครองบัลลังก์ของแมคเบธ กลับมิได้ทำให้เขารู้สึกว่าประสบความสำเร็จแต่อย่างใดเลย เพราะเขากลับรู้สึกว่าเป็นฆาตกรคนบาป คนทรยศ คนลวงโลก ยิ่งกว่าจะรู้สึกว่าเป็นบุรุษเต็มตัว ราชา หรือสามีชั่วร้าย การที่แมคเบธปล่อยให้เลดี้แมคเบธคว้ากริชจากมือเขาไปวางคืนในห้องบรรทมและใช้มือละเลงเลือดดันแคนบนหน้าอาหารยาม กลับยังเป็นการดึงกริชาลงดังสู่การกระทำบาปมหันต์ ความทุกข์ทรมานและฝันร้าย ความสัมพันธ์อันสามีภริยาผู้เป็นคู่คิด ก็ค่อย ๆ ห่างเหินกันทีละน้อย เพราะแมคเบธไม่อาจมองหน้าภริยาผู้ที่ตนดึงมาเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดในอาชญากรรมใด ๆ ต่อไปได้อีก

เพื่อกอบกู้การนับถือตนเองและยืนยันในคุณค่าตน ว่าเป็นผู้ที่ควรค่าทั้งในฐานะราชาและสามี แมคเบธแก้ไขปัญหาย่างมีติดบอด หลงผิด และหลอกตัวเอง เขาจำฆาตกรสังหารแบงโคว เพราะคิดว่าตนและ ภริยาจะได้สบายใจเสียทีว่าไม่มีหนามยอกใจมากอยทำให้ระแวง ว่าแบงโควและทายาทจะมาแย่งบัลลังก์หรือเปิดโปงความผิดของเขา แต่การนี้หากำจัดความรู้สึกผิดบาปของแมคเบธที่หักหลังเพื่อนได้ไม่เข้ายังทำให้เขามองเห็นปีศาจแบงโควมากอยย้าเตือนอาชญากรรมที่เขาทำ ทำให้เขามีพฤติกรรมเสมือนวิปาสคัลมคลั่ง “*ฟ่องกรรมที่ก่อไว้*” “*Steep’d in the colours of their trade,*” (2.3.115) จนเหล่าขุนนางเริ่มไม่วางใจ และยังทำให้ช่องว่างปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2567

ระหว่างเขากับภริยาห่างกันออกไปอีก จนเหมือนต่างคนต่างถลำลึกลงกับความทุกข์
ทรมานของตนอย่างโดดเดี่ยวลำพัง

“เรื่องผลประโยชน์ข้า เรื่องอื่นต้องเปิดทางให้ ข้าเดินลุยเลือดมาไกลจนเม้านไม่ยอมเดินหน้า การหันหลังกลับก็น่าเหนื่อยหน่ายพอกับการ ลุยข้าม”	“All causes shall give way: I am in blood Stepp'd in so far that, should I wade no more, Returning were as tedious as go o'er.”
---	--

(3.4.135-137)

แมคเบธพยายามแก้ปัญหาที่รุมเร้าคุกคามเพียงลำพัง ด้วยการพึ่งพา
“คำพยากรณ์น่าอัศจรรย์” “Sweet bodements!” (4.1.96) ของเหล่าแม่มด เมื่อรู้
ว่ากำจัดแมคดัฟไม่ทัน ก็ส่งมือสังหารไปฆ่าลูกเมียของแมคดัฟด้วยรู้สึกเอาเองว่า
ทดแทนกันได้ ช่วงนี้เองที่เขาตกลงใจว่าจะไม่รอรีซึ่งใจใคร่ครวญถึงความรู้สึกผิดชอบ
ชั่วดีอีกแล้ว เพราะคิดว่ายิ่งรอช้า ก็ยิ่งพลาดโอกาสในการกำจัดศัตรู และยังรู้สึกไม่
ปลอดภัย แมคเบธดำรงสู่ความมืดในใจ มิได้ใช้สำนักหรือสติในการแก้ปัญหา และ
เมื่อสถานการณ์ยิ่งสั่นคลอน เพราะเหล่าขุนนางต่างเสื่อมศรัทธาและแปรพักตร์หลบ
หนีจากเขาไปสวามิภักดิ์กับมัลคอล์มที่อังกฤษ เขาก็ยิ่งหมกมุ่นอยู่กับปัญหาของตัวเอง
จนทำให้บ้านเมืองระส่ำระสายไร้ความสงบ ทั้งภริยาที่เขาทิ้งเหินไปก็ล้มป่วย
ด้วยอาการของคนที่ถูกหลอนด้วย “มลทินที่อัดแน่นเป็นพิษภัย ซึ่งใจแบกน้ำหนัก
ไว้” “..the stuff'd bosom of that perilous stuff, Which weighs upon the
heart” (5.3.44-45) ทำให้แมคเบธยิ่งรู้สึกว่าตนนั้นไม่ควรค่ากับการเป็นราชาและ
สวามี เพราะนอกจากจะไม่อาจทำให้แผ่นดินและภริยามีความสุขสงบได้แล้ว ยังเป็น
ผู้ที่ทำให้สกอตแลนด์และราชินีล้มป่วยจนเกินเยียวยารักษา

ความจริงที่เขาพยายามหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญหน้า ได้ถ้าโหมเข้ามาหาแมคเบธ
ระลอกแล้วระลอกเล่า ไม่ว่าจะเป็นการปลิดชีวิตตนเองหนีความทรมานของเลดี้
แมคเบธ ท้าอังกฤษของมัลคอล์มที่พาทหารหนึ่งหมื่นนายแผ่มาในรูปของป่าเบอร์นัม
เคลื่อนเข้ามาประชิดที่ดันสึเนนที่มั่นของแมคเบธ และการที่เขากำลังสู้อยู่กับแมคดัฟ

ผู้ไม่ได้คลอດจากครรภ์สตรี หากถูกผ่าออกมาก่อนกำหนดคลอด เหล่านี้ล้วนเป็น
เงื่อนไขในความพ่ายแพ้ของเขาตามคำทำนายของแม่มด และ “ฝันใจแกร่งกล้า”
ของแมคเบธ “ให้อ่อนยวบ” “*For it hath cow'd my better part of man!*”
(5.8.18)

“พรุ่งนี้ และพรุ่งนี้ และพรุ่งนี้ คืบคลานเข้ามา ทีละวันทีละวัน จวบจนปัจฉิมกาลและวันวาน ส่องแสงให้คนโง่ เห็นทางสู่ความตายเป็นภัส มรุตี ดับไปลิ ดับเสีย เทียนแสนสั้น ชีวิตเป็น เพียงรูปเงาโลดแล่นเป็นนักแสดงด้อยฝีมือที่ เดินวงมาดและกลัดกลุ้ม ใช้เวลาให้หมดไป บนเวที และแล้วก็เดินลับตาอันตรายกันไปไม่มี ใครได้ยินเสียงอีก เป็นนิทานที่เล่าโดยคนโง่ บัดขบ ดีแต่ส่งเสียงและโกรธเกรี้ยว ไร้ความ สลักสำคัญ”	<i>“Tomorrow, and tomorrow, and tomorrow, Creeps in this petty pace from day to day To the last syllable of recorded time, And all our yester- days have lighted fools The way to dusty death. Out, out, brief candle! Life’s but a walking shadow, a poor player that struts and frets his hour upon the stage And then is heard no more: it is a tale Told by an idiot, full of sound and fury, Signifying nothing.”</i>
--	---

(5.5.19-28)

บทราฟึงถึงการไร้ซึ่งความหมายของชีวิตหรือการใช้ชีวิตอย่างโง่เขลาไร้
ความหมาย ที่แมคเบธสะท้อนคิดกับตนเองเมื่อรู้ข่าวมรณกรรมของภริยา จึงได้ย้อน
กลับมาเปิดตาของเขาให้สว่าง เปิดใจของเขาให้ยอมรับความหลงผิดของตน และ
เปิดทางให้เขาลุกขึ้นจากปลักตมที่จมดิ่ง เผชิญหน้ากับชะตากรรมของตนอย่างองอาจ
ไม่หลบหนีอยู่ภาย ใต้มายาลวงใด ๆ อีก

จุดจบอันเป็นหายนะของแมคเบธ จึงเป็นจุดที่ทำให้เขาได้พบกับความตาย
ในอัตตาของตนเอง และในขณะเดียวกันก็กลับทำให้เขาได้พบกับความสงบนิ่งใน
จิตใจและความสูงส่งทางจิตวิญญาณ เมื่อเขาได้พบแล้วว่า การใช้ชีวิตอย่างมีความ
หมายและคุณค่านั้น มิใช่การพิสูจนได้ว่าตนนั้นควรค่าแก่การเป็นวีรบุรุษ เป็นราชา

หรือเป็นชายเต็มตัว แต่คือ “การได้รู้จักตน” ยอมรับความจริงของตัวเอง ยอมรับข้อดีข้อเสีย ความเข้มแข็ง อ่อนแอ ความเขลา ด้านมืดและด้านสว่างของตน เพื่อที่จะได้พยายามดำรงตนให้อยู่ในครรลองธรรมอย่างสมณะตามอัตภาพ และ “การได้รู้จักกับกรรม” ของตน ยอมรับผลของสิ่งที่ตนกระทำ และรับผิดชอบต่อผลซึ่งเกิดขึ้นจากสิ่งที่ตนได้ “เลือกกระทำ” สิ่งนี้เองที่ทำให้เรามีศักดิ์ศรีในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง ในจุดวิกฤตของชีวิต แมคเบธจึงได้เรียนรู้ว่า การเป็น “ยิงบุรุษ” ที่เขาเคยปรารถนานั้น เป็นเพียงบทบาทสมมุติ เป็นภาพมายา มีไข่มุกแห่งชีวิต

แกนและเงื่อนไขของตัวละคร “แมคเบธ”

เป้าหมาย (Goal) :

แมคเบธมุ่งหมายชีวิตและอัตลักษณ์ที่สงบสุข มั่นคงปลอดภัย ประสบความสำเร็จ และเป็นที่พอใจ น่าชื่นชมนับถือ ทั้งกับตนเอง เลดีแมคเบธ สังคม โลก และสรวงสวรรค์

ความต้องการหลัก (Super-Objective) :

แมคเบธต้องการให้ทั้งตนเอง ภริยา สังคม โลก และสวรรค์ เพิ่มพูนความมั่นใจในตัวตนอันควรค่าของเขา

การกระทำหลัก (Main Action) :

กำจัดทุกสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความมั่นใจในคุณค่า (อัตตา) ของตน ด้วยการไถ่ฆาตนาธานิดหลอกตัวเองให้กระทำหรือไม่กระทำการที่ตนรู้ทั้งรู้ว่าควรหรือไม่ควรกระทำ แทนการเผชิญหน้าและแก้ปัญหาจริง ๆ

ความขัดแย้งหลัก (Main Conflict) :

“ดีคือเลว ทราบดีคืองาม” ความจริงและความลวงอันยอกย้อน

ความขัดแย้งในใจ (Inner-conflicts) :

ความจริงอันเจ็บปวด น่ากลัว น่าละอาย ความจริงที่ทำลายอดีต	VS	มายาที่ย้อมใจ ปลุกปลอบใจ กลบเกลื่อนข้อ หุ้ม “คราบโลมม” ที่ต้องการปฏิเสธ
แสงสว่างที่เผยความจริงนั้น		ความมืดที่ช่วยอำพราง
สิ่งที่ควร/ไม่ควรทำ		สิ่งที่อยาก/ไม่อยากทำ
ความเข้มแข็งของบุรุษ หรือความกล้า กระทำชั่วกันแน่		ความกลัวต่อบาปกรรม หรือความอ่อนแอ “ไม่สมชาย” บุรุษ” กันแน่
ความรู้สึกผิด สำนึกผิด ความทรมานใน การกระทำบาปของตน	VS	การกล่าวโทษ ทำร้าย ทำลาย และกำจัด ผู้อื่นเพื่อกลบเกลื่อนความรู้สึกผิดบาป ทั้งที่ ตนคิด และกระทำ

ศัตรูตัวร้ายที่สุดของแมคเบธก็คือใจของเขาเอง มโนภาพในหัว ความคิดที่
รู้สึกได้ว่าจริง กริขในจินตนาการ เสี่ยงร้องสาปแช่งที่ดั่งก้องคุหาสน์ (ในมโนสำนึก
ของเขาเอง) ภาพปิศาจแบงโคว ภาพของภูติทั้งสาม และเสียงคำทำนายอันน่าอัศจรรย์
จากแม่มด ล้วนเป็นสิ่งที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิด จิตสำนึก และจิตใต้สำนึกของ
แมคเบธเองทั้งสิ้น

กระบวนการภายในของนักแสดงเพื่อเปลี่ยนจากการค้ำบทไปสู่การเข้าใจ
ยอมรับ และเชื่อในแกนและเงื่อนไขของตัวละคร “แมคเบธ”

การยอมรับแกนและเงื่อนไข ไม่ค้ำบท “แมคเบธ” เกิดขึ้นเมื่อผู้เขียนได้
ค้นคว้าและสังเคราะห์ข้อมูลจนทำให้สามารถร่วมรู้สึกได้กับความควรค่าของแมคเบธ
และเห็นด้วยกับการกระทำของตัวละคร ผู้เขียนจึงตกลงปลงใจที่จะรับเอาแกน
เงื่อนไข และความรู้สึกทั้งมวลของแมคเบธเข้ามาสู่ตัวนักแสดง เพื่อนำเสนอ “ตัวตน
ที่ถูกต้องของแมคเบธ-ที่ไม่ใช่ผู้ทรยศดั่งที่ถูกประณาม” ตามมุมมองของตัวละครนี้
ให้แก่คนอื่น ๆ ได้เข้าใจ

จากนั้น ผู้เขียนได้นำการวิเคราะห์ตีความที่ได้ มาเทียบเคียงกับประสบการณ์
ทางความรู้สึกของตนเอง จนรู้สึกเป็นบุรุษที่ 1 ในฐานะตัวละคร ดังเช่นตัวอย่าง
ต่อไปนี้

ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2567

ผู้เขียนเทียบความรู้สึกที่เชื่อว่าตนเป็นผู้ควรค่าของแมคเบธกับความรู้สึกภูมิใจมั่นใจและนับถือตนเองของผู้เขียนเอง แต่การกลับเป็นผู้เขียนถูกบุคคลที่ไว้อใจและทุ่มเทให้ตลอด (ดันแคน) ทรมาน หลอกใช้ และไปให้ค่าผู้อื่นแทน (มัลคอล์ม) ทำให้ผู้เขียนรู้สึกว่าถูกด้อยค่าและเกิดความสงสัยในตัวตนของตัวเองว่าที่เคยเชื่อว่าตนควรค่านั้นเป็นความเข้าใจผิดไปเองหรือการหลอกตัวเองหรือไม่ หนทางที่จะกอบกู้ศักดิ์ศรีและค่านับถือตัวเองกลับมาได้คือลงโทษคนทรมานโดยการกำจัดเขาไปเสียจากชีวิต (สังหารดันแคน) และทำให้คนอื่น (เลดี้แมคเบธ และเหล่าขุนนาง) เห็นว่าผู้เขียนมิได้ไร้ความสามารถและดีกว่าคนที่เขาเลือกมากมายนัก (สังหารดันแคน และปราบดาภิเษก ขึ้นแทนดันแคนและมัลคอล์ม)

ในการนี้ ผู้เขียนเทียบเคียงความรู้สึกที่แมคเบธมีต่ออาชญากรรมที่กระทำกับดันแคนว่าเท่ากับการฆ่าบุคคลนั้นให้ตาย

ส่วนความสำเร็จอย่างที่ควรจะได้ ซึ่งเป็นปมที่แมคเบธรู้สึกผิดต่อเลดี้แมคเบธ ผู้เขียนเทียบกับความรู้สึกที่เคยเกิดกับบุคคลที่เคยคบหาดูใจในช่วงหนึ่งแต่ผู้เขียนไม่สามารถให้ได้ในสิ่งที่เขาต้องการ โดยผู้เขียนได้ใช้จินตนาการเพิ่มความรุนแรงให้วิกฤตขึ้นไปอีกว่า เป็นเพราะความบกพร่องของผู้เขียนนี่เองที่เป็นต้นเหตุทำให้เขาทำร้ายตนเองจนตาย

หลังจากเทียบเคียงความรู้สึกได้ตรงกับตัวละครแล้ว ผู้เขียนจึงเริ่มเชื่อมโยงความรู้สึกกับแกนและเงื่อนไขของตัวละคร โดยผู้เขียนจะแทนตนเองว่า “ข้า” และรู้สึกเป็นบุรุษที่ 1 ในฐานะของ “แมคเบธ” โดยมองเห็น รู้สึก และเชื่อว่า แกน เงื่อนไข สถานการณ์ต่าง ๆ ของตัวละคร รวมถึงนักแสดงร่วม ภาพบนเวที และสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นความรู้สึก เรื่องราว บุคคล และเหตุการณ์ที่ “ข้า-แมคเบธ” กำลังเผชิญ และรู้สึกอยู่

กระบวนการเทียบเคียงเชื่อมโยงเงื่อนไข แกน แรงจูงใจและเหตุผลเบื้องหลังการกระทำ ความฉุนเฉียว ความเข้มข้นรุนแรง ความวิกฤต ความยิ่งใหญ่ ความหายนะ การค้นพบตัวเอง และการเรียนรู้ของตัวละครในแนวทางเช่นที่ยกตัวอย่างนี้ ทำให้ผู้เขียนสามารถแปลงทุกโวหารของเชกสเปียร์เป็นความต้องการและการ

กระทำของตัวละครที่สามารถ “แสดง” ได้อย่างมีเป้าหมาย ดังเช่นบทราฟิง “พรงนี้, และพรงนี้, และพรงนี้..” ในองก์ 5 ฉาก 5 ที่ผู้เขียนตีความให้เป็นการพยายามกอบกู้ตนเองของแมคเบธ เพื่อต่อสู้กับความผิดหวัง สิ้นหวัง ความกลัว ความรู้สึกพ่ายแพ้ สมเพชเวทนาความผิดพลาดโง่เขลา ความโกรธเกรี้ยวชะตากรรมที่เล่นตลก และความเหนื่อยหน่ายที่ต้องดิ้นรนทรมานวันแล้ววันเล่าจนกว่าชีวิตจะดับสิ้น เมื่อทราบข่าวว่าเลดี้แมคเบธ ปลิดชีวิตหนีปัญหาไปในยามที่ตนต้องการกำลังใจจากภริยาอย่างที่สุด

ภาพประกอบที่ 1-4 1. ผู้เขียนขณะแสดงเป็น “แมคเบธ” 2. กับ “แบงโควณ ลานรกร้างที่พบแม่มดสามตน” 3. กับ “ดันแคน มัลคอล์ม แมคดัฟ ขณะที่ดินแคนสถาปนามัลคอล์มเป็นรัชทายาท” และ 4. กับ “เลดี้แมคเบธ ที่พยายามหว่านล้อม ยุยง และบีบคั้นให้เขาลอบสังหารดันแคน”

ภาพประกอบที่ 5 “พຣຸ່ງນີ້ ແລະພຣຸ່ງນີ້ ແລະພຣຸ່ງນີ້ ຄືບຄລານເຂົ້າມາທີ່ລະວັນທີ່ລະວັນ
ຈວບຈນປັຈຸຈິມກລ ແລະວັນວານສ່ອງແສງໃຫ້ຄົນໂຈ່ເຫັນທາງສູ່ຄວາມຕາຍເປັນຄຳສັມຖຸລີ”

อภิปรายผล

การค้นคว้าวิจัยบริบททางด้านประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแมคเบธกษัตริย์
สกอตโบราณ และการตีความแนวคิดเชิงศาสนาที่ปรากฏในคำพูดและทัศนคติของ
ตัวละคร ช่วยให้ผู้เขียนในฐานะนักแสดงสามารถ

1. หาเหตุผลเบื้องหลังการกระทำและแรงจูงใจของตัวละครที่ผู้เขียนใน
ฐานะนักแสดงสามารถเชื่อได้ เชื่อมโยงได้ ยอมรับรู้สึกตามไปได้ตลอดทั้งเรื่องจนถึง
วาระสุดท้ายของตัวละคร

2. กำหนดเงื่อนไขและแกนของตัวละครได้เข้มข้นรุนแรง ฉุกฉิน วิกฤต
และยิ่งใหญ่ เทียบเท่ากับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวละครได้

3. หาสิ่งที่เป็นประสบการณ์ชีวิตของนักแสดงเพื่อเทียบเคียงและเชื่อมโยง
กับแกนและเงื่อนไขทางความรู้สึกต่าง ๆ ของตัวละครได้อย่างเจาะจงชัดเจน ส่งผล
ให้ความรู้สึกแต่ละช่วงของตัวละคร/นักแสดงนั้นจริง น่าเชื่อ และสมจริงสำหรับผู้ชม

4. กำหนดความสัมพันธ์และทัศนคติที่ตัวละครนี้มีต่อตัวละครอื่นแต่ละคนและต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องได้อย่างประจักษ์ชัด ว่ามีความสำคัญอย่างไรกับปัญหาที่แมคเบธพยายามแก้ไข และนักแสดงควรใช้ความรู้สึกต่อบุคคลใดหรือเหตุการณ์ใดในประสบการณ์ชีวิตจริงมาเทียบเคียงกับความรู้สึกที่แมคเบธมีต่อตัวละครและสถานการณ์นั้น ๆ

5. ศึกษาคำพูด โวหาร สัญลักษณ์ในคำพูดของตัวละครได้แจ่มแจ้ง ครบถ้วน เป็นการกระทำเชิงละคร ที่มีตรรกะต่อเนื่องทุกคำ ทุกประโยค ทุกการกระทำ ทุกความคิด เป็นเหตุผลเชื่อมโยงกันตลอดทั้งเรื่อง ทำให้ผู้ชมมองเห็นเส้นตรงต่อเนื่องของการกระทำ (Through-line of Action) ของตัวละคร เห็นพัฒนาการ จุดเปลี่ยน จุดตกต่ำ และจุดสูงสุดของตัวละคร อันนำไปสู่ความเข้าใจในความคิดหลักของเรื่อง และเกิดผลทางจิตใจของผู้ชมตามวัตถุประสงค์ของละครโศกนาฏกรรม

ดังความคิดเห็นของผู้ชมเกี่ยวกับการแสดงบท “แมคเบธ” ของผู้เขียนที่ปรากฏในบทวิจารณ์ในสื่อสาธารณะ อาทิ

“..ผู้แสดงทั้งสองชุดได้แก่ ดังกมล ณ ป้อมเพชร์ กับ อรุณา ยุทธวงศ์ แมคเบธคนนี้ดูเป็นคนซื่อที่ถูกชักจูงจากคำทำนายของแม่มด จนทำให้เขาตัดสินใจทรยศ ลอบฆ่ากษัตริย์ดันแคน และได้เป็น กษัตริย์แทน จากนั้นก็ตามฆ่าคนอื่น ๆ ที่เห็นว่าจะมาขวางทางของตน เลดีแมคเบธเป็นผู้หญิงที่ห้าวหาญเด็ดเดี่ยว พร้อมจะฉกฉวยเมื่อโอกาสมาถึง และเธอดูจะเป็นผู้นำสามีมากกว่า เซตกรรมของทั้งคู่ในตอนท้ายให้ความรู้สึกน่าเวทนา ส่วนคู่สมพล ชัยศิริโรจน์ กับเยาวเรศ อารีย์มิตรนั้น ดูแมคเบธจะเป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูงอยู่เป็นทุนเดิม โดยมีเลดีแมคเบธเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดและคอยชักจูงใจ เมื่อทั้งคู่ประสบความพ่ายแพ้ในตอนท้าย จึงดูสะใจมาก..” (กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน, 2554)

“..ในส่วนของการแสดงต้องเรียกได้ว่าผู้แสดงเป็นแมคเบธ (ดังกมล ณ ป้อมเพชร์) และเลดีแมคเบธ (รศ. อรุณา ยุทธวงศ์) นอกจากจะต้องใช้ความสามารถในการจดจำบทแล้ว การแสดงออกของเขาและเธอ

ทำได้ในระดับดีเยี่ยม พัฒนาการของตัวละครทั้งสองค่อยเป็นค่อยไป
ละลายต่อมของความเป็น มนุษย์ซึ่งโดนกัดกร่อนด้วยกิเลสตัณหา จนพบกับ
กับจุดจบแสนอนาถใจ ..” (ออนไลน์ซ่า, 2554)

“..ขอปรบมือดัง ๆ ถึงดังมากให้กับครู “เพี้ยต” อาจารย์ดั่งกมล
ณ บ่อมเพชร ที่ทำให้ผมนึกถึงครู “เพี้ยต” ที่ผมรู้จักไม่ได้เลย นอกจาก
ความเป็น แมคเบธ..” (จิรพรรณ อังศวานนท์, 2554)

“..Dangkamon Na Pombejra gave a plausible performance as Macbeth that evening..” (The Bangkok Post, 2011)

สรุปผลการวิจัย

การที่ผู้เขียนในฐานะนักแสดงสามารถเข้าถึงและสวมบทบาทเป็นตัวละคร
“แมคเบธ” ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการค้นคว้า
วิจัยข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และความคิดความเชื่อทางศาสนาที่เกี่ยวข้องกับตัว
ละคร แล้วนำมาวิเคราะห์ตีความแกนและเงื่อนไขของตัวละครโดยอ้างอิงกับ
วัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์บทละคร บทบาทของตัวละครในฐานะตัวละครเอกใน
ละครโศกนาฏกรรม และการตีความของผู้กำกับการแสดง จนทำให้ผู้เขียนในฐานะ
นักแสดงสามารถเชื่อมโยง เชื้อ และยอมรับรู้สึกอยู่ในแกนและเงื่อนไขของตัวละครนี้
ได้อย่างเต็มที่ ไม่คัดค้านบออย่างรู้สึกในช่วงแรกของการซ้อมการแสดง

ข้อเสนอแนะ

อย่างไรก็ดี วิธีการดังกล่าวนี้เป็นวิธีการเฉพาะกรณีที่ผู้เขียนใช้เพื่อการแสดง
บท “แมคเบธ” ครั้งนี้เท่านั้น ยังมีอีกหลากหลายกระบวนการวิธีที่นักแสดงใช้ในการแก้
ปัญหาด้านการแสดง การตีความตัวละคร การเข้าถึงและการสวมบทเป็นตัวละคร
ขึ้นอยู่กับตัวนักแสดงเอง บทที่ได้รับ ประเภทของบทละคร ตลอดจนการตีความและ
วิธีการทำงานของผู้กำกับการแสดง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน. (2554). **แมคเบธ: ครั้งเดียวในรอบสี่สิบปี**. ค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2554, จาก <https://www.facebook.com/kittisak.suwan-nabhokin/>.
- จิรพรรณ อังศวานนท์. (2554). **แมคเบธ คิดสวนทาง: คมชัดลึกออนไลน์, คอลัมน์บันเทิง**. ค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.komchadluek.net/news/ent/100249>.
- นพมาศ แวหงส์. (2537). **แมคเบธ**. แปลจาก *Macbeth* ของ William Shakespeare. กรุงเทพฯ : เพื่อนพิมพ์.
- ออนไลน์ซ่า. (2554). [Review] *Macbeth* คณะอักษร จุฬา : หากอ่านอาจไม่ได้ นำพา มาซึ่งความสุข. **Bloggang.com**. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=onlineza&month=0506-2011&group=6 & blog=20>.
- Aitchison, N. B. (1999). **Macbeth: The Man & the Myth**. Gloucestershire : Sutton Publishing Ltd.
- Blau, L. (n.d.). Samael. **The Jewish Encyclopedia**. Retrieved September 28, 2010, from [http://www.jewishencyclopedia.com /view.jsp?artid=106&letter=S](http://www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=106&letter=S).
- Bruce Caron, L. (1998). **Scotland's Kings & Queens**. Retrieved September 20, 2010, from <http://www.nwlink.com/~scotlass/>.
- Duncan, A. A. M. (2002). **The Kingship of the Scots 842-1292: Succession and Independence** Edinburgh : Edinburgh University Press.
- Folger Shakespeare Library. (n.d.). **Shakespeare's work: Macbeth**. Retrieved September 3, 2010, from <https://www.folger.edu/explore/shakespeares-works/macbeth/>.

- Macbeth Drama Arts Chula.** (2554). Retrieved July 30, 2011, from <https://www.facebook.com/macbeth.dramachula>.
- The Bangkok Post. (2011, June 7). **Play marks four decades of drama : Chula's Faculty of Arts unveils its new inhouse theatre with a starstudded production of 'the Scottish play'**. Retrieved July 30, 2011, from <http://www.catholic.org/saints/angels/angelchoir.php>.
- Weir, A. (1999). **Britain's Royal Family: A complete genealogy.** London : The Bodley Head.
- Wikipedia. (2001). Macbeth, King of Scotland. **En.m.wikipedia.org.** Retrieved September 3, 2010, from https://en.m.wikipedia.org/wiki/Macbeth,_King_of_Scotland.
- Woolf, A. (2001). **Review of Macbeth: The Oxford Companion to Scottish History.** Oxford : Oxford University Press.